RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

13. marts 2003 *

I sag T-125/01,

José Martí Peix, SA, Huelva (Spanien), ved abogados J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier og D. Domínguez Pérez,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, først ved L. Visaggio, derefter S. Pardo Quintillán, som befuldmægtigede, bistået af abogado J. Guerra Fernández, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

* Processprog: spansk.

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning af 19. marts 2001 om nedsættelse af den støtte, der var ydet José Martí Peix SA ved Kommissionens beslutning K(91) 2874 endelig udg./11 af 16. december 1991, som ændret ved Kommissionens beslutning K(93) 1131 endelig udg./4 af 12. maj 1993 til et projekt for stiftelse af et blandet selskab inden for fiskerisektoren,

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Azizi og M. Jaeger,

justitssekretær: assisterende justitssekretær B. Pastor,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 28. november 2002,

afsagt følgende

Dom

Relevante retsregler

1 Rådet vedtog den 18. december 1996 forordning (EØF) nr. 4028/86 om fællesskabsforanstaltninger til forbedring og tilpasning af fiskeri- og akvakultur-

strukturerne (EFT L 376, s. 7). Denne forordning, som senere er ændret ved Rådets forordning (EØF) nr. 3944/90 af 20. december 1990 (EFT L 380, s. 1), Rådets forordning (EØF) nr. 2794/92 af 21. september 1992 (EFT L 282, s. 3) og Rådets forordning (EØF) nr. 3946/92 af 19. december 1992 (EFT L 401, s. 1), bestemmer i afsnit VIa (artikel 21a-21d), at Kommissionen kan yde forskellige former for finansiel fællesskabsstøtte til projekter for blandede selskaber, som driver fiskeri, med et beløb, der afhænger af de pågældende fartøjers tonnage og alder, forudsat at projekterne overholder de i forordningen fastsatte betingelser.

2 Et »blandet selskab« er i artikel 21a i forordning nr. 4028/86 defineret som følger:

»I dette afsnit forstås ved et blandet selskab et privatretligt selskab, for hvilket der er indgået en aftale om blandet selskab mellem en eller flere redere i Fællesskabet og en eller flere partnere i et tredjeland, med hvilket Fællesskabet opretholder forbindelser, når sigtet med selskabet er at udnytte og øge værdien af fiskeressourcerne i farvande, der henhører under disse tredjelandes overhøjhed og/eller jurisdiktion, med sigte på i første række at forsyne Fællesskabets marked.«

3 Artikel 21d, stk. 1 og 2, i forordning nr. 4028/86 fastsætter regler for indgivelse af anmodninger om finansiel støtte og for tildelingsproceduren vedrørende en sådan støtte. I samme bestemmelses stk. 3 er det anført, at støttemodtagere for projekter, til hvilke der er ydet finansiel støtte, skal indsende en periodisk rapport til Kommissionen og til medlemsstaten om det blandede selskabs virksomhed.

4 Artikel 44, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 bestemmer:

»I tidsrummet for Fællesskabets intervention skal den myndighed eller det organ, der er udpeget hertil af den pågældende medlemsstat, på Kommissionens anmodning tilsende denne alle bevisdokumenter og andre dokumenter, hvoraf det fremgår, at de finansielle eller andre betingelser, som er fastsat for hvert enkelt projekt, er opfyldt. Kommissionen kan efter fremgangsmåden i artikel 47 beslutte, at støtten skal suspenderes, nedsættes eller bortfalde,

— hvis projektet ikke gennemføres som planlagt, eller

— hvis visse af de fastsatte betingelser ikke er opfyldt, eller

— [...]

Beslutning herom meddeles den pågældende medlemsstat samt støttemodtageren.

Kommissionen tilbagesøger de beløb, hvis udbetaling ikke var eller ikke længere er berettiget.«

5 Den 21. juni 1991 vedtog Kommissionen forordning (EØF) nr. 1956/91 om gennemførelsesbestemmelser til forordning nr. 4028/86 for så vidt angår foranstaltninger til tilskyndelse til oprettelse af blandede selskaber (EFT L 181, s.1).

6 Artikel 5 i forordning nr. 1956/91 bestemmer, at den finansielle fællesskabsstøtte først udbetales, når det blandede selskab er oprettet i det pågældende tredjeland, og når de overførte fartøjer definitivt er slettet af Fællesskabets fortegnelse og er registreret i en havn i det tredjeland, hvor det blandede selskab har hovedsæde. Det tilføjes i bestemmelsen, at når fællesskabsstøtten helt eller delvist har form af kapitaltilskud, kan en første rate på højst 80% af det samlede bevilgede tilskud udbetales, jf. dog ovennævnte betingelser. Anmodningen om udbetaling af den resterende del af tilskuddet skal være ledsaget af den første periodiske rapport om det blandede selskabs virksomhed. Denne anmodning skal senest indsendes 12 måneder efter datoen for den første udbetaling.

7 Ifølge artikel 6 i forordning nr. 1956/91 skal den i artikel 21d, stk. 3, i forordning nr. 4028/86 omhandlede periodiske rapport tilgå Kommissionen hver 12. måned i tre på hinanden følgende år, indeholde de i bilag III til forordning nr. 1956/91 omhandlede oplysninger og indgives i den i samme bilag angivne form.

8 Artikel 7 i forordning nr. 1956/91 bestemmer:

»Medlemsstaterne holder i en periode på tre år efter udbetaling af den resterende del af fællesskabsstøtten samtlige bevisdokumenter eller bekræftede genparter heraf, på grundlag af hvilke den i forordning [...] nr. 4028/86 omhandlede støtte er beregnet, samt komplette dossierer over støtteansøgerne til rådighed for Kommissionen.«

9 Del B i bilag I til forordning nr. 1956/91 indeholder en meddelelse, med overskriften »Vigtigt«, som har følgende ordlyd:

»Ansøgeren/ansøgerne gøres opmærksom på, at et blandet selskab, for at kunne få tildelt en præmie i henhold til forordning [...] nr. 4028/86, ændret ved forordning [...] nr. 3944/90, i særdeleshed skal:

— vedrøre fartøjer med en længde mellem perpendikulærerne på over 12 m, som er teknisk egnede til det påtænkte fiskeri, har været i drift i over fem år, fører en medlemsstats flag og er registreret i en havn i Fællesskabet, men som definitivt overføres til det tredjeland, som det blandede selskab vedrører [...]

— være bestemt til at udnytte og i givet fald øge værdien af fiskeressourcer i farvande under det berørte tredjelands overhøjhed og/eller jurisdiktion

— i første række have til formål at forsyne Fællesskabets marked

— være oprettet på grundlag af en aftale om blandet selskab.«

10 Den 18. december 1995 udstedte Rådet forordning (EF, Euratom) nr. 2988/95 om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser (EFT L 312 s. 1), som bl.a. bestemmer følgende:

»*Artikel 1*

1. Med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser vedtages der generelle regler for ensartet kontrol og for administrative foranstaltninger og sanktioner i forbindelse med uregelmæssigheder vedrørende fællesskabsretten.

2. Som uregelmæssighed betragtes enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af De Europæiske Fællesskaber, enten ved formindskelse eller bortfald af indtægter, der stammer fra de egne indtægter, der opkræves direkte for Fællesskabernes regning, eller ved afholdelse af en uretmæssig udgift.

[...]

Artikel 3

1. Forældelsesfristen for retsforfølgning er fire år fra det tidspunkt, hvor den i artikel 1, stk. 1, omhandlede uregelmæssighed fandt sted. Der kan imidlertid i reglerne for bestemte sektorer fastlægges en kortere frist, som dog ikke kan være mindre end tre år.

Hvad angår vedvarende eller gentagne uregelmæssigheder regnes forældelsesfristen fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt. For de flerårige programmers vedkommende løber forældelsesfristen indtil programmets endelige afslutning.

Forældelsesfristen for retsforfølgning afbrydes af enhver handling fra den kompetente myndigheds side, som den pågældende gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden. Efter hver afbrydelse løber forældelsesfristen videre.

Forældelsen indtræder dog senest den dag, da en frist, der er dobbelt så lang som forældelsesfristen, udløber, uden at den kompetente myndighed har pålagt en sanktion, undtagen i de tilfælde, hvor den administrative procedure er suspenderet i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1.«

Faktiske omstændigheder

11 I oktober 1991 indgav José Martí Peix SA (herefter »sagsøgeren«) via de spanske myndigheder en ansøgning til Kommissionen om finansiel fællesskabsstøtte. Ansøgningen var indgivet i henhold til forordning nr. 4028/86 i forbindelse med et projekt for stiftelse af et blandet spansk-angolansk selskab, der skulle drive fiskeri. I projektet var det forudsat, at tre fartøjer, Pondal, Periloja og Sonia Rosal, skulle overføres til det blandede selskab, der var stiftet af sagsøgeren, det portugisiske selskab Iberpesca — Sociedades de Pesca Ltda og en angolansk selskabsdeltager, Empromar N'Gunza, med henblik på at drive fiskeri.

12 Ved beslutning af 16. december 1991 (herefter »støttebeslutningen«) tildelte Kommissionen det i foregående præmis nævnte projekt (projekt SM/ESP/17/91, herefter »projektet«) en fællesskabsstøtte på maksimalt 1 349 550 ECU. Det var i denne beslutning forudsat, at Kongeriget Spanien skulle supplere fællesskabsstøtten med en støtte på 269 910 ECU.

13 I november 1992 blev det blandede selskab Ibermar Empresa de Pesca Ltda stiftet og registreret i Luanda, Angola. I december 1992 blev det blandede selskabs tre fartøjer registreret i Luandas havn.

14 Ved beslutning af 12. maj 1993 vedtog Kommissionen på begæring af sagsøgeren en beslutning om ændring af støttebeslutningen. Ændringen bestod i, at selskabsdeltageren fra tredjelandet, Empromar N'Gunza, blev erstattet af selskabet Marang, Pesca og Industrias de Pesca Ltda.

15 Den 18. maj 1993 modtog Kommissionen gennem de spanske myndigheder en anmodning om udbetaling af den første rate af støtten. Anmodningen var dateret den 10. maj 1993. Anmodningen var vedlagt en række dokumenter og erklæringer vedrørende stiftelsen af det blandede selskab, vedrørende registreringen af fartøjerne i Luandas havn, deres slettelse af Fællesskabets fortegnelse og vedrørende opnåelsen af de fornødne fiskerilicenser.

16 Den 24. juni 1993 udbetalte Kommissionen 80% af støtten.

17 Den 20. maj 1994 fremsendte sagsøgeren en anmodning til de spanske myndigheder om udbetaling af den resterende del af støtten. Anmodningen var

ledsaget af den første rapport om aktiviteterne i perioden mellem den 20. april 1993 og den 20. april 1994. I rapporten var det bl.a. anført:

»Vores langsigtede mål har måttet ændres som følge af, at Pondal forliste den 20. juli 1993. Vi har øjeblikkeligt anmodet de kompetente fiskerimyndigheder i Angola om, at Pondal erstattes med et andet fartøj i vores flåde, men i skrivende stund har vi endnu ikke fået tilladelse hertil [...]«

18 Kommissionen modtog den i den foregående præmis omhandlede anmodning den 7. september 1994 og udbetalte den resterende del af støtten den 14. september 1994.

19 Den 6. november 1995 modtog Kommissionen den anden periodiske rapport. Rapporten var dateret den 19. juni 1995 og omfattede perioden mellem den 20. maj 1994 og den 20. maj 1995. I rapporten var det anført, at fartøjet Pondal var forlist den 20. juli 1993, ligesom rapporten omtalte problemerne i forbindelse med, at det pågældende fartøj skulle erstattes med et andet fartøj, som følge af de angolanske myndigheders langsommelige sagsbehandling.

20 Da Kommissionen ikke modtog den tredje periodiske rapport vedrørende aktiviteterne, anmodede den ved skrivelse af 20. december 1996 de spanske myndigheder om nærmere oplysninger. De spanske myndigheder svarede i skrivelse af 22. januar 1997, at rapporten var under udarbejdelse.

21 Den 20. februar 1997 modtog de spanske myndigheder en skrivelse fra sagsøgeren. Skrivelsen var dateret den 31. januar 1997 og henviste til de problemer i forbindelse med driften af de blandede selskab, der var forbundet med de krav, den angolanske selskabsdeltager gjorde gældende. Sagsøgeren

anmodede om, at der som følge af disse problemer blev foretaget en ændring af tredjeland for så vidt angik fartøjerne Periloja og Sonia Rosal. I skrivelsen gjorde sagsøgeren opmærksom på, at de pågældende to fartøjer var blevet overført til det blandede selskab Peix Camerún SARL, og anmodede om tilladelse til at fremsende den tredje periodiske rapport i relation til sidstnævnte selskab.

22 Ved skrivelse af 4. februar 1997, indgået til Kommissionen den 5. marts 1997, fremsendte de spanske myndigheder sagsøgerens anmodninger til Kommissionen, ledsaget af den relevante dokumentation. Myndighederne erklærede heri, at de stillede sig imødekommende over for de pågældende anmodninger.

23 Den 4. april 1997 svarede Kommissionen de spanske myndigheder, at den tredje periodiske rapport over aktiviteterne burde have været fremsendt i september 1996, og at den pågældende rapport følgelig burde have været fremsendt i forlængelse af de foregående rapporter og ikke under de nye omstændigheder, sagsøgeren havde redegjort for.

24 Ved skrivelse af 18. juni 1997 anmodede Kommissionen de spanske myndigheder om at få tilsendt den tredje periodiske rapport over aktiviteterne hurtigst muligt.

25 I september 1997 modtog Kommissionen den tredje periodiske rapport over aktiviteterne. Rapporten omfattede perioden mellem den 20. maj 1995 og den 20. maj 1996. I rapporten henvistes der til, at den angolanske selskabsdeltagers adfærd havde været til hinder for en normal fortsættelse af fiskerivirksomheden. Det anførtes i rapporten, at de seneste landinger af fisk fra Angola havde fundet sted i marts 1995, og at EF-selskabsdeltagerne som følge af ovennævnte adfærd havde besluttet af sælge deres andele i det blandede selskab til den angolanske selskabsdeltager og at købe de fartøjer, projektet vedrørte. I rapporten var det endelig anført, at efter købet af fartøjerne havde sagsøgeren overført dem til en havn i Nigeria, hvor de var blevet repareret indtil 1996.

26 Ved skrivelse af 6. marts 1998 fremsendte sagsøgeren efter anmodning af 26. februar 1998 fra de spanske myndigheder yderligere oplysninger vedrørende projektets gennemførelse. I skrivelsen var det anført, at det blandede selskabs fartøjer havde forladt angolansk farvand i løbet af de fire første måneder af 1995. Det fremgik af de dokumenter, der var vedlagt som bilag til skrivelsen, at rederne i Fællesskabet havde overdraget deres andele i det blandede selskab til den angolanske selskabsdeltager den 3. februar 1995.

27 Ved skrivelse af 26. juni 1998 anmodede Kommissionen de spanske myndigheder om nærmere oplysninger vedrørende projektet. Som svar på denne skrivelse fremsendte myndighederne den 2. juli 1998 sagsøgerens skrivelse af 6. marts 1998 til Kommissionen.

Den administrative procedure

28 I skrivelse af 26. juli 1999 stilet til sagsøgeren og de spanske myndigheder meddelte generaldirektøren for Kommissionens Generaldirektorat »Fiskeri« (GD XIV), at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 44, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 havde besluttet at nedsætte den støtte, der oprindelig var ydet projektet, idet det blandede selskab i modsætning til, hvad der kræves i henhold til forordning nr. 4028/86 og forordning nr. 1956/91, ikke havde udnyttet de fiskeressourcer i tredjelandet, der var nævnt i støttebeslutningen, i tre år. Med hensyn til fartøjet Pondal var det i skrivelsen anført, at det af de dokumenter, Kommissionen havde modtaget, kunne udledes, at fartøjet havde drevet fiskeri fra den 20. april 1993 til den 20. juli 1993, hvor det forliste, dvs. i tre måneder, hvilket begrundede, at støtten blev nedsat med 160 417 ECU. I skrivelsen tilføjedes det imidlertid, at Kommissionens beregning var betinget af, at Kommissionen modtog oplysninger, hvorved det bevistes, at det pågældende forlis havde udgjort force majeure. Med hensyn til fartøjerne Periloja og Sonia Rosal anførtes det, at det fremgik af oplysninger, som Kommissionen rådede over, at de to fartøjer havde drevet fiskeri i angolansk farvand for det blandede

selskab i perioden mellem den 20. april 1993 og den 20. april 1994 og mellem den 20. maj 1994 og den 3. februar 1995, hvor sagsøgeren solgte sine andele i det pågældende selskab, dvs. i en periode på i alt 21 måneder, hvilket begrundede, at støtten blev nedsat med 114 520 ECU. Den påtænkte nedsættelse udgjorde således i alt 274 937 ECU, hvilket beløb Kommissionen agtede at kræve tilbagebetalt fra sagsøgeren, idet sagsøgeren tidligere havde fået udbetalt hele støttebeløbet. I skrivelsen tilføjedes det, at såfremt Kommissionen ikke modtog et formelt samtykke til den foreslåede løsning inden for en frist på 30 dage, ville Kommissionen fortsætte proceduren for nedsættelse.

29 Den 5. oktober 1999 fremsendte sagsøgeren sine bemærkninger vedrørende Kommissionens skrivelse af 26. juli 1999 til Kommissionen. Heri fremkom sagsøgeren med nærmere oplysninger, som skulle godtgøre, at fartøjet Pondals forlis udgjorde force majeure, ligesom det sagsøgende selskab anførte, at det havde forsøgt at erstatte de pågældende fartøj med et andet fartøj i sin flåde, men at dette havde være umuligt som følge af de angolanske myndigheders holdning. Med hensyn til fartøjerne Periloja og Sonia Rosal forklarede sagsøgeren, at de problemer, den angolanske selskabsdeltager havde givet anledning til, havde tvunget sagsøgeren til at overføre de pågældende fartøjers aktiviteter til camerounsk farvand. Sagsøgeren præciserede, at denne ændring var blevet bragt til de spanske myndigheders kundskab i januar 1997. Sagsøgeren understregede, at de formaliteter, der var nødvendige med henblik på stiftelsen og driften af det blandede selskab, var blevet afsluttet, og at selskabets aktiviteter i første række havde til formål at forsyne Fællesskabets marked.

30 Den 9. november 1999 blev der afholdt møde mellem Kommissionen og sagsøgeren.

31 Efter dette møde fremsendte sagsøgeren den 18. februar 2000 bemærkninger til Kommissionen, hvori sagsøgeren påberåbte sig, at de omstændigheder, Kommissionen havde omtalt, var forældede, ligesom Kommissionen ifølge sagsøgeren havde tilsidesat princippet om påpasselighed og om god forvaltningsskik.

32 Ved skrivelse af 25. maj 2000 til sagsøgeren og de spanske myndigheder anførte generaldirektør Smidt, Kommissionens GD »Fiskeri«, at det fremgik af de dokumenter, sagsøgeren havde fremsendt den 5. oktober 1999, at fartøjet Pondal var forlist den 13. januar 1993 og ikke den 20. juli 1993, således som sagsøgeren indtil da havde oplyst over for Kommissionen, og at den omstændighed, at det pågældende forlis ikke var nævnt i den anmodning om udbetalingen af den første rate af støtten, som sagsøgeren havde indgivet i maj 1993, og at det i den første og den anden periodiske rapport over det blandede selskabs virksomhed var anført, at forliset havde fundet sted den 20. juli 1993, udgjorde uregelmæssigheder, som begrundede, at den del af støtten, der vedrørte det pågældende fartøj, blev ophævet. Da denne del af støtten udgjorde 525 000 ECU, og da Kommissionen bekræftede det synspunkt, den var fremkommet med den 26. juli 1999 vedrørende det blandede selskabs øvrige to fartøjer, påtænkte Kommissionen i henhold til skrivelsen at nedsætte støtten med i alt 639 520 ECU. I skrivelsen bestred Kommissionen ligeledes sagsøgerens bemærkninger, hvorefter de påtænkte foranstaltninger vedrørende nedsættelse og tilbagebetaling var forældede. Kommissionen anførte, at såfremt sagsøgeren ikke inden for en frist på 30 dage erklærede sig indforstået med den foreslåede løsning eller fremsendte oplysninger, som kunne begrunde, at Kommissionen ændrede synspunkt, ville Kommissionen fortsætte procedurerne for nedsættelse og tilbagebetaling.

33 Den 10. juli 2000 fremsendte sagsøgeren sine bemærkninger vedrørende Kommissionens skrivelse af 25. maj 2000 til Kommissionen. Heri anførte sagsøgeren i det væsentlige med hensyn til fartøjet Pondal, at det var forlist den 13. januar 1993, men at det først var blevet slettet af det angolanske register den 20. juli 1993, hvilket forklarede, at forliset ikke var nævnt i anmodningen om udbetaling af den første rate af støtten, og at det var sidstnævnte dato, der var henvist til i den første periodiske rapport. Med hensyn til de øvrige fartøjer gjorde sagsøgeren gældende, at det var bevist, at sagsøgeren havde meddelt ændringen af tredjelandet til de spanske myndigheder i januar 1997. Det sagsøgende selskab anførte ligeledes, at det havde været i god tro.

34 Den 19. marts 2001 vedtog Kommissionen en beslutning, hvorefter den støtte, der blev ydet projektet, blev nedsat til 710 030 EUR, ligesom Kommissionen krævede, at sagsøgeren tilbagebetalte 639 520 EUR til Kommissionen (herefter »den anfægtede beslutning«).

Retsforhandlinger

35 Det er under disse omstændigheder, at sagsøgeren den 8. juni 2001 indleverede en stævning med påstand om annullation af den anfægtede beslutning til Rettens Justitskontor.

36 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Retten har som en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse, som omhandlet i præmis 64 i Rettens procesreglement, stillet Kommissionen et skriftligt spørgsmål. Kommissionen har besvaret spørgsmålet inden for den fastsatte frist.

37 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten under retsmødet den 28. november 2002.

Parternes påstande

38 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Sagen antages til realitetsbehandling.

— Den anfægtede beslutning annulleres.

— Retten træffer bestemmelse om enhver foranstaltning, den måtte finde passende med henblik på, at Kommissionen efterkommer de forpligtelser, der følger af artikel 233 EF, og navnlig om, at Kommissionen tilpligtes at foretage en fornyet vurdering af sagen.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

39 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Sagen afvises, subsidiært frifindes Kommissionen.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

40 Betingelserne for realitetsbehandling af en sag udgør ufravigelige procesforudsætninger, jf. procesreglementets artikel 113. Det tilkommer således Retten ex officio at efterprøve formaliteten med hensyn til de forskellige dele af påstandene, der er formuleret i stævningen.

41 I den foreliggende sag må det fastslås, at sagsøgeren med den tredje påstand (jf. ovenfor i præmis 38) har nedlagt påstand om, at Retten meddeler Kommissionen et påbud.

42 Hertil bemærkes imidlertid, at i henhold til fast retspraksis tilkommer det ikke Retten under udøvelsen af dens kompetence at meddele fællesskabsinstitutionerne påbud (jf. bl.a. Domstolens dom af 8.7.1999, sag C-5/93 P, DSM mod Kommissionen, Sml. I, s. 4695, præmis 36, og Rettens dom af 24.2.2000, sag T-145/98, ADT Projekt mod Kommissionen, Sml. II, s. 387, præmis 83). Den kompetence, som Fællesskabets retsinstanser råder over i annullationssøgsmål efter traktatens artikel 230 EF, begrænser sig således til en prøvelse af den anfægtede retsakts lovlighed. Såfremt Retten annullerer retsakten, påhviler det derfor ifølge artikel 233 EF vedkommende institution at træffe de nødvendige foranstaltninger til at opfylde annullationsdommen (Rettens dom af 27.1.1998, sag T-67/94, Ladbroke Racing mod Kommissionen, Sml. II, s. 1, præmis 200, og dommen i sagen ADT Projekt mod Kommissionen, præmis 84).

43 Den tredje påstand må herefter afvises.

Realiteten

44 Til støtte for søgsmålet har sagsøgeren fremført fire anbringender. Med det første gøres det gældende, at der er tale om forældelse. Det andet, tredje og fjerde anbringende, der er fremført subsidiært, vedrører henholdsvis en tilsidesættelse af princippet om påpasselighed og om god forvaltningsskik, et fejlskøn og en fejlagtig fortolkning af forordning nr. 4028/86 og endelig en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet.

45 Retten finder det hensigtsmæssigt først at tage stilling til det tredje anbringende. Derefter vil det første, andet og fjerde anbringende blive behandlet.

Anbringendet vedrørende et fejlskøn og en fejlagtig fortolkning af forordning nr. 4028/86

46 Med dette anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at den anfægtede beslutning må annulleres, for så vidt som den ophæver den del af støtten, der vedrører fartøjet Pondal, idet beslutningen er baseret på et fejlskøn med hensyn til de faktiske omstændigheder (det første led) og på en fejlagtig fortolkning af forordning nr. 4028/86 (det andet led).

Det første led

47 Med det første led af dette anbringende har sagsøgeren bestridt at have begået en uregelmæssighed i relation til fartøjet Pondals forlis.

48 Det sagsøgende selskab har for det første gjort gældende, at det aldrig har benægtet, at forliset skete, og heller ikke har forsøgt at skjule det. Tværtimod har selskabet ved en række lejligheder gjort opmærksom på forliset og tilstillet såvel Kommissionen som de spanske myndigheder alle relevante oplysninger. Kommissionen kan ikke hævde, at sagsøgeren har tilstillet den ukorrekte oplysninger ved at angive datoen den 20. juli 1993 som datoen for forliset, idet det med henblik på angivelsen af, at fartøjet er forlist, er lige så relevant at angive dette tidspunkt, som svarer til, hvornår fartøjet blev slettet af det angolanske register, som datoen den 13. januar 1993, hvor fartøjet fysisk forsvandt.

49 Sagsøgeren har for det andet påpeget, at det i den første periodiske rapport fra det blandede selskab til Kommissionen var nævnt, at fartøjet Pondal var forlist. Den omstændighed, at forliset ikke var omtalt i anmodningen om udbetaling af den første rate af støtten, skyldes flere forhold.

50 For det første blev dokumenterne vedrørende den pågældende anmodning tilstillet de spanske myndigheder i december 1992 og suppleret i januar 1993. På det tidspunkt rådede sagsøgeren ikke over konkrete oplysninger om de nøjagtige omstændigheder omkring forliset, idet de først blev kendt den 4. februar 1993, og med henblik på at undgå en forsinkelse med hensyn til påbegyndelsen af de andre to fartøjers virksomhed valgte sagsøgeren at fremsende anmodningen om betaling uden at afvente nærmere oplysninger om de pågældende omstændigheder. For det andet blev fartøjet først slettet af det angolanske register den 20. juli 1993, dvs. efter indgivelsen af ovennævnte anmodning. For det tredje var udbetalingen af den første rate af støtten betinget af, at det blev bevist, at der var gennemført administrative dispositioner med hensyn til stiftelsen af det blandede selskab og slettelsen af fartøjerne i Fællesskabets fortegnelse, men ikke af et bevis med hensyn til de pågældende fartøjers virksomhed. For det fjerde kunne det blandede selskab fortsætte sin virksomhed med de øvrige to fartøjer, mens sagsøgeren forsøgte at erstatte det forliste fartøj. Som følge af disse forskellige forhold er den omstændighed, at Pondals forlis blev meddelt Kommissionen efter udstedelsen af bekræftelsen på, at fartøjet var slettet af det angolanske register, og ikke på det tidspunkt, hvor fartøjet faktisk forliste, uden betydning.

51 Hertil bemærkes indledningsvis, at i henhold til niende betragtning til den anfægtede beslutning beror den uregelmæssighed, Kommissionen har foreholdt sagsøgeren med hensyn til fartøjet Pondal, på, at sagsøgeren i anmodningen af 10. maj 1993 om udbetaling af den første rate af støtten ikke nævnte, at fartøjet var forlist den 13. januar 1993, og at sagsøgeren i den første periodiske rapport, der var vedlagt som bilag til den anmodning om udbetaling af den resterende del af støtten, som sagsøgeren indgav den 20. maj 1994, anførte den 20. juli 1993 som den dato, hvor fartøjet forliste.

52 Ifølge fast retspraksis påhviler der ansøgere til og modtagere af støtte en forpligtelse til oplysning og loyalitet, hvorefter de skal sikre sig, at de forsyner Kommissionen med pålidelige oplysninger, som ikke fører til vildledning, idet det system med kontrol og bevis, som er fastlagt med henblik på at undersøge, om betingelserne for ydelse af støtte er opfyldt, i modsat fald ikke ville fungere hensigtsmæssigt (Rettens dom af 12.10.1999, sag T-216/96, Conserve Italia mod Kommissionen, Sml. II, s. 3139, præmis 71). Fællesskabets retsinstanser har for

nylig fremhævet betydningen af, at denne forpligtelse overholdes, »for at sikre den effektive funktion af en ordning til kontrol med, at fællesskabsmidler anvendes hensigtsmæssigt« (Domstolens dom af 24.1.2002, sag C-500/99 P, Conserve Italia mod Kommissionen, Sml. I, s. 867, præmis 100). Mangel på pålidelige oplysninger ville kunne føre til, at projekter, som ikke opfyldte de fastsatte betingelser, kunne få tildelt støtte (dommen af 12.10.1999 i sagen Conserve Italia mod Kommissionen, præmis 71).

53 I denne forbindelse bemærkes, at den vedvarende fremsendelse af korrekte oplysninger vedrørende de fartøjer, der er involveret i et blandet selskabs projekt, er af særlig betydning. Det skal således understreges, at i henhold til de gældende bestemmelser (jf. navnlig del A i bilag I til forordning nr. 1956/91) afhænger størrelsen af den støtte, der ydes til projektets iværksætter, af det antal fartøjer, det blandede selskab omfatter, deres tonnage og deres alder. Oplysningerne vedrørende de fartøjer, der overføres til det blandede selskab, udgør således afgørende oplysninger vedrørende det støttede projekt, således som det for så vidt angår det foreliggende selskab bekræftes af de præciseringer, der er indeholdt i bilaget til støttebeslutningen og i bilaget til ændringsbeslutningen af 12. maj 1993 vedrørende de tre berørte fartøjers identitet og tekniske data. Det påhviler følgelig støttemodtageren at underrette Kommissionen korrekt om enhver udvikling med hensyn til situationen for de fartøjer, projektet omfatter, navnlig med hensyn til, hvorvidt de er egnede til at bidrage til opnåelsen af projektets mål til gengæld for ydelsen af støtten, navnlig det mål, der som anført i de gældende bestemmelser (jf. artikel 21a i forordning nr. 4028/86 og del B i bilag I til forordning nr. 1956/91) at udnytte og i givet fald øge værdien af fiskeressourcer i det berørte tredjelands farvande med henblik på i første række at forsyne Fællesskabets marked.

54 For så vidt angår den foreliggende sag må det først fastslås, at sagsøgeren ikke har bestridt, at det i anmodningen om udbetaling af den første rate af støtten, der indgik til Kommissionen i maj 1993, ikke var nævnt, at fartøjet Pondal var forlist den 13. januar 1993.

55 Med hensyn til det sagsøgende selskabs argument om, at det først blev bekendt med de nøjagtige omstændigheder omkring fartøjet Pondals forlis, efter at det havde fremsendt dokumenterne vedrørende anmodningen til de spanske myndigheder, skal det bemærkes, at da Kommissionen som anført af sagsøgeren indrømmede, at sagsøgeren først fik præcise oplysninger om forliset den 4. februar 1993, og at sagsøgeren havde fremsendt de pågældende dokumenter til de spanske myndigheder i december 1992 og i januar 1993, havde Kommissionen den 4. februar 1993 endnu ikke udbetalt den første rate af støtten. Det fremgår således af sagens akter, at den bekræftelse på, at fartøjet Pondal definitivt var blevet slettet af Fællesskabets fortegnelse, som i henhold til artikel 5 i forordning nr. 1956/91 er nødvendig med henblik på udbetalingen af den første rate, blev udstedt af de kompetente myndigheder den 25. marts 1993, at den regnskabsmæssige udgiftskontrol og kontrol af støtteberettigelsen, som i medfør af del B i bilag II til forordning nr. 1956/91 skal gå forud for indgivelsen af anmodningen om udbetaling, blev foretaget af de spanske myndigheder henholdsvis den 30. april 1993 og den 5. marts 1993, og at disse myndigheder først fremsendte anmodningen til Kommissionen den 10. maj 1993, og Kommissionen imødekom anmodningen den 24. juni 1993. Inden Kommissionen imødekom anmodningen, havde sagsøgeren således mulighed for og var forpligtet til som led i sin forpligtelse til oplysning og loyalitet at gøre opmærksom på, at fartøjet Pondal var forlist, idet denne omstændighed var væsentlig i relation til ydelsen af støtten.

56 Selv om udbetalingen af den første rate af støtten, således som sagsøgeren har anført, i henhold til artikel 5 i forordning nr. 1956/91 ikke er betinget af, at der indgives en rapport vedrørende det blandede selskabs fartøjers virksomhed, og selv om de øvrige to fartøjer, det blandede selskab omfattede, kunne have varetaget selskabets virksomhed, mens sagsøgeren forsøgte at erstatte fartøjet Pondal, kan det ikke nægtes, at den omstændighed, at det pågældende fartøj forliste inden påbegyndelsen af den treårige aktivitetsperiode, der er fastsat i de gældende bestemmelser, har udgjort en væsentlig ændring af de omstændigheder, der var lagt til grund for støttebeslutningen, og som sagsøgeren burde meddele de kompetente myndigheder spontant og hurtigst muligt. Det var imidlertid først i den første periodiske rapport, som blev tilstillet de kompetente myndigheder den 20. maj 1994, at sagsøgeren for første gang nævnte, at fartøjet Pondal var forlist, selv om det var sket mere end 16 måneder tidligere.

57 Sagsøgeren kan ikke begrunde den omstændighed, at fartøjet Pondals forlis ikke var omtalt i dokumenterne vedrørende anmodningen om udbetaling af den første rate af støtten, med, at fartøjet Pondal først blev slettet i det angolanske register den 20. juli 1993. Det er forliset den 13. januar 1993 og ikke slettelsen i det angolanske register den 20. juli 1993, som indebar, at fartøjet Pondal ikke kunne nå projektets formål, der bestod i at udnytte fiskeressourcerne i den angolanske fiskerizone med henblik på i første række at forsyne Fællesskabets marked. Så snart sagsøgeren var blevet underrettet om forliset, skulle sagsøgeren, der har en forpligtelse til oplysning og loyalitet over for Kommissionen, hurtigst muligt give meddelelse om denne omstændighed, der var væsentlig for projektet, uden at afvente, at det forliste fartøj definitivt blev slettet af det angolanske register.

58 Endvidere bemærkes, således som det er anført i niende betragtning til den anfægtede beslutning, at sagsøgeren i den første periodiske rapport, der omfattede det blandede selskabs virksomhed i perioden mellem den 20. april 1993 og den 20. april 1994, angav den 20. juli 1993 som den dato, hvor fartøjet Pondal forliste. Rapporten indeholder således følgende uddrag: »Vores langsigtede mål har måttet ændres som følge af, at fartøjet Pondal forliste den 20. juli 1993.« Som Kommissionen har påpeget i den anfægtede beslutning, har sagsøgeren således i den første periodiske rapport meddelt ukorrekte oplysninger for så vidt angår datoen for fartøjet Pondals forlis, idet sagsøgeren angav den dato, hvor fartøjet blev slettet af det angolanske register.

59 Med henblik på at tilbagevise dette synspunkt har sagsøgeren anført, at der i relation til oplysningen om fartøjet Pondals forlis er overensstemmelse mellem datoen den 13. januar 1993, hvor fartøjet fysisk forsvandt, og datoen den 20. juli 1993, hvor fartøjet definitivt blev slettet af det angolanske register.

60 Dette argument må imidlertid forkastes. Når sagsøgeren i den første periodiske rapport angav den 20. juli 1993 som den dato, hvor fartøjet Pondal forliste, har sagsøgeren således fastholdt indtrykket af, at fartøjet Pondal havde drevet fiskeri for det blandede selskab i perioden mellem den 20. april 1993 og den 20. juli

1993. Det bør tilføjes, således som Kommissionen med rette har påpeget, at de oversigter over det udførte fiskeri og de gennemførte fangster, der var vedlagt som bilag til den første periodiske rapport, indeholdt oplysninger vedrørende fangster, som fartøjet Pondal havde taget i Angolas fiskerizone i ovennævnte periode. I modsætning til, hvad sagsøgeren gjorde gældende i retsmødet, kan det ikke med føje hævdes, at oplysningerne i de pågældende oversigter svarer til oplysninger, som sagsøgeren har modtaget fra toldmyndighederne i den periode, rapporten omfatter, men som vedrørte fangster, der var taget for det blandede selskab forud for den nævnte periode. På baggrund af de forskellige oplysninger, der er indeholdt i den første rapport og i de oversigter, der er vedlagt rapporten — oplysninger, der i øvrigt blev bekræftet i den anden periodiske rapport (jf. ovenfor i præmis 19) — måtte Kommissionen tro, således som det bekræftes af dens skrivelse af 26. juli 1999 til sagsøgeren og til de spanske myndigheder, at fartøjet Pondal havde drevet fiskeri i angolansk farvand i tre måneder, hvilket medførte, at Kommissionen i henhold til den pågældende skrivelse kun overvejede en nedsættelse pro rata temporis af støtten vedrørende dette fartøj, hvorimod dette ikke var tilfældet. Det må således fastslås, at med hensyn til dette fartøj har sagsøgeren afgivet ukorrekte oplysninger, der har vildledt Kommissionen. Herved har sagsøgeren tilsidesat sin forpligtelse til oplysning og loyalitet (jf. ovenfor i præmis 52 og 53).

61 Det må herefter konkluderes, at det er med rette, at Kommissionen i den anfægtede beslutning fastslog, at der var tale om en uregelmæssighed med hensyn til fartøjet Pondals forlis.

62 Dette anbringendes første led må følgelig forkastes.

Det andet led

63 Med anbringendets andet led har sagsøgeren gjort gældende, at for så vidt som nedsættelsen af støtten er begrundet med, at det forliste fartøj ikke blev erstattet

med et andet fartøj, savner den hjemmel. I modsætning til Rådets forordning (EF) nr. 2792/1999 af 17. december 1999 om de nærmere regler og betingelser for Fællesskabets strukturforanstaltninger for fiskeriet (EFT L 337 s. 10), der nu er gældende, indeholdt de bestemmelser, der fandt anvendelse på tidspunktet for de omtvistede omstændigheder, ikke nogen forpligtelse til at erstatte et sådant fartøj med et andet.

64 Det må imidlertid fastslås, at Kommissionen i den anfægtede beslutning ikke har rejst kritik af, at fartøjet Pondal ikke blev erstattet af et andet fartøj. Som fremhævet ovenfor i præmis 51, vedrører Kommissionens konstateringer af en uregelmæssighed med hensyn til det pågældende fartøj den omstændighed, at sagsøgeren ikke har overholdt sin forpligtelse til loyal oplysning.

65 Anbringendets andet led må følgelig forkastes.

66 På baggrund af ovennævnte bemærkninger må anbringendet om et fejlskøn og en fejlagtig fortolkning af forordning nr. 4028/86 herefter forkastes i det hele.

Anbringendet vedrørende forældelse

67 Med dette anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at den anfægtede beslutning må annulleres, idet de omstændigheder, der har begrundet nedsættelsen af støtten, var forældede på det tidspunkt, hvor beslutningen blev truffet.

68 Sagsøgeren har nærmere anført, at princippet om forældelse, der er et generelt strafferetligt princip, der er fælles for de nationale retsordener, også finder anvendelse på det forvaltningsretlige område. I henhold til retspraksis henhører fastsættelsen af forældelsesfrister ikke under Kommissionens ensidige kompetence, men under fællesskabslovgivers kompetence (jf. i denne retning Domstolens dom af 14.12.1972, sag 7/72, Boehringer mod Kommissionen, Sml. 1972, s. 323, org.ref.: Rec. s. 1281, og af 27.3.1990, sag C-10/88, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 1229, summarisk offentliggørelse). De særlige bestemmelser (forordning nr. 4028/86 og nr. 1956/91) og de generelle bestemmelser (forordning nr. 2988/95), der finder anvendelse i den foreliggende sag, indeholder imidlertid forskellige bestemmelser om forældelsesfrister.

69 For det første følger det således af artikel 44, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 4028/86 (jf. ovenfor i præmis 4) efter sagsøgerens opfattelse, at Kommissionens mulighed for at tilbagesøge beløb, hvis udbetaling ikke var begrundet, er begrænset til tidsrummet for Fællesskabets intervention, og det udløber på det tidspunkt, hvor den tredje periodiske rapport over det blandede selskabs aktiviteter indgives. De faktiske omstændigheder må følgelig antages at være forældede efter behandlingen af den pågældende rapport, hvilket kræver to måneder på samme måde som behandlingen af en anmeldt statsstøtteforanstaltning (jf. Domstolens dom af 11.12.1973, sag 120/73, Lorenz, Sml. s. 1471). I det foreliggende tilfælde blev den tredje periodiske rapport indgivet den 3. juli 1997, og de omtvistede faktiske omstændigheder har således været forældede siden den 3. september 1997.

70 For det andet fremgår det ifølge sagsøgeren af artikel 7 i forordning nr. 1956/91 (jf. ovenfor i præmis 8), at Kommissionen ikke kan anmode de berørte nationale myndigheder om oplysninger og følgelig heller ikke nedsætte eller ophæve støtten efter udløbet af en frist på tre år, regnet fra udbetalingen af de sidste støttebeløb. Heraf følger, at i relation til den foreliggende sag har de faktiske omstændigheder i medfør af den nævnte bestemmelse været forældede siden den 20. juni 1997.

71 Sagsøgeren har for det tredje anført, at artikel 3 i forordning nr. 2988/95 (jf. ovenfor i præmis 10) indeholder en forældelsesfrist for retsforfølgning på fire år fra det tidspunkt, hvor uregelmæssigheden fandt sted. Anvendt på den

foreliggende sag indebærer denne bestemmelse, at den retsforfølgning, Kommissionen indledte den 26. juli 1999 vedrørende den uregelmæssighed, der hævdes at være forbundet med fartøjet Pondals forlis, var forældet, idet der på det tidspunkt var forløbet mere end fire år fra forliset, der fandt sted den 13. januar 1993. Endvidere blev den anfægtede beslutning truffet mere end otte år efter forliset. Både i den første og i den anden periodiske rapport blev der klart henvist til forliset, hvorfor den uregelmæssighed, sagsøgeren hævdes at have gjort sig skyldig i med hensyn til dette fartøj, ikke kunne betragtes som en vedvarende uregelmæssighed som omhandlet i ovennævnte forordning.

72 Med hensyn til det blandede selskabs øvrige to fartøjer har sagsøgeren bestridt, at det er en uregelmæssighed, at disse fartøjers aktiviteter blev afbrudt i 1995 og 1996, og at de blev overført til et andet land uden forudgående tilladelse fra Kommissionen. Sagsøgeren har anført, at i praksis meddeler Kommissionen tilladelse til, at det land, hvor aktiviteterne udføres, ændres, forudsat at projektets strukturelle formål opretholdes. Endvidere ønskede sagsøgeren at sikre de berørte fartøjers rentabilitet ved at lade dem forlade angolansk farvand og overføre dem til et blandet selskab, der modtog finansiel fællesskabsstøtte. Under alle omstændigheder er den retsforfølgning Kommissionen iværksatte den 26. juli 1999, ligeledes forældet i medfør af artikel 3 i forordning nr. 2988/95, idet der på det tidspunkt var forløbet mere end fire år, efter at fartøjerne var blevet slettet i det angolanske register i marts 1995.

73 Sagsøgeren har bestridt, at de spanske myndigheders skrivelse af 26. februar 1998 kan kvalificeres som en handling, der afbryder forældelsesfristen, idet de spanske myndigheder ikke kan betragtes som en kompetent myndighed som omhandlet i artikel 3 i forordning nr. 2988/95, eftersom den eneste forpligtelse for de spanske myndigheder er, at de skal samarbejde med Kommissionen, der er den eneste myndighed, der har kompetence til at suspendere, nedsætte eller ophæve en støtte. Under alle omstændigheder var ovennævnte skrivelse ikke forbundet med en anmodning fra Kommissionen, men var en følge af en anmodning om oplysninger fra Revisionsretten i forbindelse med dennes forberedelse af særberetning nr. 18/98 om EF-foranstaltninger til fremme af oprettelse af blandede selskaber i fiskerisektoren (EFT 1998 C 393, s. 1, herefter »Revisionsrettens særberetning«).

74 Hertil bemærkes, at en forældelsesfrist af hensyn til dens formål, som er at tjene retssikkerheden, principielt skal fastsættes forud af fællesskabslovgiver (jf. bl.a. Domstolens dom af 15.7.1970, sag 41/69, ACF Chemiefarma mod Kommissionen, Sml. 1970, s. 107, org.ref.: Rec. s. 661, præmis 19 og 20, og af 14.7.1972, sag 48/69, ICI mod Kommissionen, Sml. 1972, s. 151, org.ref.: Rec. s. 619, præmis 47 og 48, Rettens dom af 17.10.1991, sag T-26/89, de Compte mod Parlamentet, Sml. II, s. 781, præmis 68, og af 15.9.1998, forenede sager T-126/96 og T-127/96, BFM og EFIM mod Kommissionen, Sml. II, s. 3437, præmis 67). Fastsættelsen af en forældelsesfrist samt de nærmere bestemmelser for dens anvendelse hører ind under fællesskabslovgivers kompetence (dommen i sagen ACF Chemiefarma mod Kommissionen, præmis 20). For så vidt angår forældelse kan lovbestemmelser, der ikke har noget at gøre med den konkrete sag, i øvrigt ikke anvendes analogt (jf. dommen i sagen BFM og EFIM mod Kommissionen, præmis 68).

75 I denne forbindelse skal der først tages stilling til, om de bestemmelser, sagsøgeren har påberåbt sig, indeholder en forældelsesfrist, og om de finder anvendelse i den foreliggende sag.

76 For så vidt angår artikel 44, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 4028/86 bemærkes, at bestemmelsen pålægger de berørte nationale myndigheder en forpligtelse til at samarbejde med Kommissionen, idet de i tidsrummet for Fællesskabets intervention på Kommissionens anmodning skal tilsende denne alle bevisdokumenter og andre dokumenter, hvoraf det fremgår, at betingelserne for ydelse af støtten er overholdt. Bestemmelsen omhandler ikke spørgsmålet om forældelse i relation til Kommissionens handlinger vedrørende suspension, nedsættelse eller ophævelse af en støtte.

77 Med hensyn til artikel 7 i forordning nr. 1956/91 bemærkes, at i henhold til bestemmelsen er medlemsstaterne forpligtet til i en periode på tre år efter udbetaling af den resterende del af fællesskabsstøtten at holde samtlige bevisdokumenter eller bekræftede genparter heraf, på grundlag af hvilke støtten er beregnet, samt komplette dossierer over støtteansøgerne til rådighed for Kommissionen. Bestemmelsen fastsætter ikke nogen forældelsesfrist med hensyn til Kommissionens handlinger vedrørende suspension, nedsættelse eller ophævelse af en støtte.

78 For så vidt angår artikel 3 i forordning nr. 2988/95 må det fastslås, at den i stk. 1 fastsætter en forældelsesfrist for retsforfølgning »på fire år fra det tidspunkt, hvor den [...] omhandlede uregelmæssighed fandt sted«. Ved begrebet uregelmæssighed, der er defineret i artikel 1, stk. 2, forstås i den pågældende forordning »enhver overtrædelse af en fællesskabsbestemmelse, som kan tilskrives en økonomisk beslutningstagers handling eller undladelse, der skader eller kunne skade De Europæiske Fællesskabers almindelige budget eller budgetter, der forvaltes af De Europæiske Fællesskaber, enten ved formindskelse eller bortfald af indtægter, der stammer fra de egne indtægter, der opkræves direkte for Fællesskabernes regning, eller ved afholdelse af en uretmæssig udgift« (jf. ovenfor i præmis 10).

79 I mangel af angivelser om det modsatte må det antages, at begrebet uregelmæssighed, således som det er defineret i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95, under henvisning til den vide betydning, begrebet er tillagt i henhold til forordningens artikel 1, omfatter både forsætlige og uagtsomme uregelmæssigheder, der i henhold til forordningens artikel 5 kan medføre en administrativ sanktion, og også uregelmæssigheder, som udelukkende begrunder, at der træffes en administrativ foranstaltning som omhandlet i forordningens artikel 4. Følgelig, og uden at det er fornødent at tage stilling til, om den nedsættelse af støtten, der er truffet bestemmelse om i den foreliggende sag, som hævdet af Kommissionen må betragtes som en administrativ foranstaltning som omhandlet i forordningens artikel 4 eller, således som sagsøgeren hævder, som en administrativ sanktion, som omhandlet i forordningens artikel 5, må det konkluderes, at forordningens artikel 3 finder anvendelse på de uregelmæssigheder, der omtvistes i den foreliggende sag.

80 Det skal herefter undersøges, om der er hold i sagsøgerens synspunkt, hvorefter de faktiske omstændigheder er forældede i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 2988/95.

81 For så vidt for det første angår de faktiske omstændigheder vedrørende fartøjet Pondals forlis bemærkes, at den uregelmæssighed, der med rette er fastslået i den anfægtede beslutning, består i, at sagsøgeren i første omgang skjulte, at fartøjet var forlist, og derefter meddelte en fejlagtig dato for forliset. De handlinger, der

foreholdes sagsøgeren i relation til fartøjet Pondals forlis, må anses for en vedvarende uregelmæssighed som omhandlet i artikel 3, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 2988/95, idet de har samme indhold, nemlig sagsøgerens tilsidesættelse af sin forpligtelse til oplysning og loyalitet med hensyn til forliset. I henhold til den nævnte bestemmelse må det derfor for så vidt angår uregelmæssigheden med hensyn til fartøjet Pondal antages, at forældelsesfristen er begyndt at løbe »fra den dag, hvor uregelmæssigheden er ophørt«.

82 I denne forbindelse bemærkes nærmere, at selv om sagsøgeren gjorde opmærksom på, at fartøjet Pondal var forlist, i den første periodiske rapport fra det blandede selskab, der blev tilstillet de spanske myndigheder den 20. maj 1994, var det, som sagsøgeren indrømmede i retsmødet, først i den skrivelse af 5. oktober 1999, der indeholdt sagsøgerens kommentarer til Kommissionens skrivelse af 26. juli 1999, at sagsøgeren for første gang meddelte Kommissionen den korrekte dato for forliset, dvs. den 13. januar 1993, og ikke den 20. juli 1993, som sagsøgeren havde nævnt indtil da. Den uregelmæssighed, der er forbundet med sagsøgerens tilsidesættelse af sin forpligtelse til oplysning og loyalitet med hensyn til fartøjet Pondals forlis, må herefter antages at være ophørt den 5. oktober 1999. Sagsøgeren kan derfor ikke med føje påberåbe sig, at de faktiske omstændigheder, der i den anfægtede beslutning er fastslået i relation til dette fartøj, er forældede.

83 For så vidt for det andet angår fartøjerne Periloja og Sonia Rosal fremgår det af femte betragtning til den anfægtede beslutning, at den uregelmæssighed, Kommissionen har påtalt, vedrører den omstændighed, at de pågældende to fartøjer blev slettet af det angolanske register i marts 1995, ikke drev fiskeri i angolansk farvand i 1995 og i 1996 og blev overført til camerounsk farvand på et ikke nærmere angivet tidspunkt uden forudgående tilladelse fra Kommissionen.

84 Som led i dette anbringende har sagsøgeren i den argumentation, der vedrører artikel 3 i forordning nr. 2988/95, anført, at i praksis meddeler Kommissionen tilladelse til, at det land, hvor aktiviteterne udføres, ændres, forudsat at projektets

strukturelle formål opretholdes. Endvidere ønskede sagsøgeren at sikre de berørte fartøjers rentabilitet ved at lade dem forlade angolansk farvand og overføre dem til et blandet selskab, der modtog finansiel fællesskabsstøtte (jf. ovenfor i præmis 72).

85 Sådanne argumenter kan imidlertid ikke rejse tvivl med hensyn til det af Kommissionen fastslåede om, at der er tale om en uregelmæssighed. Det skal således bemærkes, at i henhold til artikel 21a i forordning nr. 4028/86, som definerer et blandet selskab i forordningens forstand, er sigtet med stiftelsen af et sådant selskab at udnytte og øge værdien af fiskeressourcerne i farvande, der henhører under disse tredjelandes overhøjhed og/eller jurisdiktion, med sigte på i første række at forsyne Fællesskabets marked.

86 På baggrund af det i foregående præmis anførte er det ubestrideligt, at det forhold, at de fartøjer, som berøres af stiftelsen af et blandet selskab, udnytter fiskerizonen i det tredjeland, hvor partneren til den reder i Fællesskabet, som er involveret i projektet, har sit hjemsted, udgør et væsentligt element i gennemførelsen af projektet. Som Kommissionen med rette har fremhævet i sine skriftlige indlæg, er overholdelse af forpligtelsen til at fiske i den pågældende fiskerizone en ufravigelig betingelse for en korrekt administration og for stabiliteten i de internationale forbindelser, som Fællesskabet opretholder med kyststatstredjelande inden for fiskeripolitikken, hvilket mål er fremhævet såvel i 13. betragtning til forordning nr. 3944/90, der har ændret forordning nr. 4028/86, som i tredje betragtning til forordning nr. 1956/91.

87 Dette er årsagen til, at der i forordning nr. 1956/91 er stillet krav om fremsendelse til Kommissionen af præcise oplysninger — på tidspunktet for anmodningen om støttetildeling, ved anmodning om betaling af den første del og af den resterende del af den tildelte støtte, og i de periodiske rapporter om det blandede selskabs virksomhed — om de zoner, hvor de fartøjer, der er omfattet af projektet, driver fiskeri (bilag I-IV til forordningen). Det er af samme grund, at

Kommissionen i del B i bilag I til forordning nr. 1956/91 særligt gør ansøgerne til finansiel fællesskabsstøtte opmærksom på, at et blandet selskab, for at kunne få tildelt støtte, bl.a. skal være bestemt til at udnytte og i givet fald øge værdien af fiskeressourcer i farvande under det berørte tredjelands overhøjhed og/eller jurisdiktion (jf. ovenfor i præmis 9).

88 I den foreliggende sag har sagsøgeren ikke bestridt de bemærkninger, Kommissionen er fremkommet med i femte betragtning til den anfægtede beslutning (jf. ovenfor i præmis 83), og hvoraf det fremgår, at fartøjerne Periloja og Sonia Rosal ikke har drevet fiskeri i angolansk farvand i tre år, hvilket er i strid med det krav, der er opstillet i støtteansøgningen, sammenholdt med de gældende bestemmelser.

89 Det må herefter konkluderes, at der er hold i, hvad Kommissionen i den anfægtede beslutning har fastslået som en uregelmæssighed i relation til fartøjerne Periloja og Sonia Rosal.

90 Der skal herefter tages stilling til, om de faktiske omstændigheder, der udgør uregelmæssigheden med hensyn til fartøjerne Periloja og Sonia Rosal, som hævdet af sagsøgeren var forældede på det tidspunkt, hvor Kommissionen iværksatte retsforfølgningen.

91 I denne forbindelse bemærkes, at de påtalte faktiske omstændigheder vedrørende fartøjerne Periloja og Sonia Rosal må antages at udgøre en vedvarende uregelmæssighed, som omhandlet i artikel 3, stk. 1, andet afsnit, i forordning nr. 2988/95, der har fundet sted helt frem til den 20. maj 1996, hvilken dato, som anført i den tredje periodiske rapport vedrørende det blandede selskabs aktiviteter, svarer til udløbet af den treårsperiode, hvor selskabet skal drive virksomhed, og til den dato, hvor uregelmæssigheden definitivt antog den i den anfægtede beslutning påtalte form, nemlig at de pågældende to fartøjer ikke har drevet fiskeri i angolansk farvand i 15 af de 36 måneder, der udgør den pågældende periode. I henhold til ovennævnte bestemmelse i forordning nr. 2988/95 må forældelsesfristen på fire år derfor antages at have løbet »fra den dag, da uregelmæssigheden er ophørt«, hvilket i den konkrete sag vil sige den 20. maj 1996.

92 I henhold til artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, i forordning nr. 2988/95 afbrydes forældelsesfristen af enhver handling fra den kompetente myndigheds side, som den pågældende gøres bekendt med, og som vedrører undersøgelse eller retsforfølgning af uregelmæssigheden.

93 For så vidt angår den foreliggende sag bemærkes, at Kommissionen tilstillede sagsøgeren en skrivelse den 26. juli 1999, hvori den meddelte sagsøgeren, at den indledte en procedure for nedsættelse som følge af de uregelmæssigheder, der bl.a. vedrørte fartøjerne Periloja og Sonia Rosal. Det fremgår af artikel 44, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 (jf. ovenfor i præmis 4), at Kommissionen var den myndighed, der som omhandlet i den i den foregående præmis nævnte bestemmelse havde kompetence til at nedsætte den støtte, der var ydet i henhold til den pågældende forordning. Endvidere bemærkes, som sagsøgeren selv har anført (jf. ovenfor i præmis 71 og 72), at skrivelsen af 26. juli 1999 må betragtes som omhandlende retsforfølgningen af de nævnte uregelmæssigheder. Skrivelsen må således antages at være en handling, der afbryder forældelsesfristen, som omhandlet i artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, i forordning nr. 2988/95.

94 Selv om det på grundlag af en ordlydsfortolkning af artikel 3, stk. 1, første afsnit, i forordning nr. 2988/95 antages, at den i denne bestemmelse fastsatte forældelsesfrist på fire år — da der er tale om en vedvarende uregelmæssighed — løber fra den dag, hvor den pågældende uregelmæssighed er ophørt, uanset om den kompetente myndighed, som i den foreliggende sag, først måtte have fået kendskab til uregelmæssigheden senere, må det fastslås, at afsendelsen af skrivelsen af 26. juli 1999, der skete inden udløbet af den frist på fire år, der begyndte at løbe den 20. maj 1996, afbrød den pågældende frist og bragte en ny frist til at løbe fra den 26. juli 1999. Heraf følger, at på det tidspunkt, hvor Kommissionen vedtog den anfægtede beslutning, var de faktiske omstændigheder, der udgør uregelmæssigheden vedrørende fartøjerne Periloja og Sonia Rosal, ikke forældede.

95 Anbringendet om forældelse må herefter forkastes.

Anbringendet om tilsidesættelse af princippet om påpasselighed og om god forvaltningsskik

96 Med dette anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at den anfægtede beslutning må annulleres, idet den er i strid med forpligtelsen til, at der skal handles inden for en rimelig frist, hvilket henhører under den generelle forpligtelse til at udvise påpasselighed og til at overholde princippet om god forvaltningsskik. Kommissionen har således forholdt sig passiv i en lang periode, selv om den rådede over alle de fornødne oplysninger. Vedtagelsen af den anfægtede beslutning udgør herefter en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og af retssikkerhedsprincippet.

97 Sagsøgeren har tilføjet, at i henhold til fast retspraksis findes der et generelt fællesskabsretligt princip, der er baseret på retssikkerhedshensyn og hensynet til god forvaltningsskik, og hvorefter myndighederne er forpligtet til at udøve sine beføjelser inden for nærmere angivne tidsmæssige grænser, henset til beskyttelsen af den berettigede forventning, borgerne har til myndighederne (jf. Domstolens dom af 15.7.1970, sag 45/69, Boehringer mod Kommissionen, Sml. 1970, s. 153, org.ref.: Rec. s. 769, præmis 6, af 3.3.1982, sag 14/81, Alpha Steel mod Kommissionen, sml. s. 749, af 26.2.1987, sag 15/85, Consorzio Cooperative d'Abruzzo mod Kommissionen, Sml. s. 1005, og generaladvokat Mischos forslag til afgørelse i denne sag, Sml. s. 1014, af 24.11.1987, sag 223/85, RSV mod Kommissionen, Sml. s. 4617, samt Rettens dom af 24.4.1996, forenede sager T-551/93 og T-231/94 — T-234/94, Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 247). Kommissionen handler ikke med den fornødne påpasselighed og tilsidesætter hensynet til retssikkerheden og til god forvaltningsskik, såfremt den kræver en finansiel støtte tilbagebetalt efter urimelig lang tid.

98 I den foreliggende sag besluttede Kommissionen at handle med henblik på en delvis tilbagesøgning af støtten efter offentliggørelsen af Revisionsrettens særberetning, hvori der blev rejst kritik såvel af forvaltningen af projektet som af Kommissionens passivitet i sagen. De oplysninger, de spanske myndigheder havde tilstillet Revisionsretten med henblik på udarbejdelsen af særberetningen, var imidlertid forinden blevet meddelt Kommissionen.

99 Når Kommissionen først har iværksat retsforfølgning fem år efter udbetalingen af den resterende del af støtten, har Kommissionen ifølge sagsøgeren ikke handlet inden for en rimelig frist. Kommissionen kan til sit forsvar ikke påberåbe sig sagsøgerens eller de spanske myndigheders holdning. Sagsøgeren har således samarbejdet hele tiden, idet sagsøgeren spontant har meddelt de omtvistede faktiske omstændigheder, når de havde fundet sted, og fremsendt den dokumentation, de nationale myndigheder anmodede om, hvorimod Kommissionen ikke har taget nogen initiativer og heller ikke anmodet nogen om yderligere oplysninger.

100 For så vidt angår fartøjet Pondal gav sagsøgeren meddelelse om dets forlis i den første periodiske rapport og henviste i den anden og tredje periodiske rapport til de problemer, sagsøgeren stod over for med henblik på at erstatte fartøjet. Disse oplysninger blev på anmodning af de spanske myndigheder på ny meddelt dem i marts 1998. Kommissionen kan ifølge sagsøgeren ikke dække sig ind bag den omstændighed, at den fik meddelt to forskellige datoer for, hvornår forliset fandt sted, eftersom dens tjenestegrene allerede var blevet underrettet om det pågældende forlis den 20. maj 1994, hvor den første periodiske rapport blev indgivet. Selv om Kommissionen allerede på det tidspunkt blev underrettet om forliset, udbetalte den hele støtten og foretog sig ikke noget i mere end fem år og anmodede heller ikke om nogen yderligere oplysninger vedrørende forliset.

101 Sagsøgeren har endelig anført, at med hensyn til overførelsen af de øvrige to fartøjer til andre farvande end angolansk farvand samt opløsningen af det blandede selskab, var de omstændigheder omtalt i den tredje periodiske rapport samt i en skrivelse, som sagsøgeren straks tilstillede de spanske myndigheder med henblik på at opnå tilladelse til at ændre tredjeland. De spanske myndigheder videresendte sagsøgerens anmodning til Kommissionen, men Kommissionen tog ikke på noget tidspunkt stilling hertil.

102 Hertil bemærkes først, at overholdelsen af princippet om, at der skal handles inden for en rimelig frist, er et almindeligt fællesskabsretligt princip, som Kommissionen skal overholde i forbindelse med sine procedurer (jf. Rettens dom af 22.10.1997, forenede sager T-213/95 og T-18/96, SCK og FNK mod Kommissionen, Sml. II, s. 1739, præmis 56).

103 For så vidt angår den foreliggende sag må det fastslås, at den har været kendetegnet af perioder, hvor Kommissionen ikke har handlet. Således forløb der ca. ni måneder, hvor det ikke kan påvises, at Kommissionen foretog sig noget som helst over for de spanske myndigheder og sagsøgeren, fra september 1997 — hvor Kommissionen modtog den tredje periodiske rapport, hvori det var omtalt, at de sidste landinger af fisk fra Angola gik tilbage til marts 1995, at fællesskabsselskabsdeltagerne som følge af de problemer, der var forbundet med den angolanske selskabsdeltagers adfærd, havde besluttet at sælge deres andele i det blandede selskab til den angolanske selskabsdeltager og købe de fartøjer, projektet omfattede, og at fartøjerne derefter var blevet overført til en havn i Nigeria, hvor de blev repareret indtil 1996 — til den 26. juni 1998, som er den dato, hvor den skrivelse, hvori Kommissionen som følge af oplysningerne i den pågældende periodiske rapport anmodede de spanske myndigheder om nærmere oplysninger vedrørende projektets gennemførelse.

104 Der forløb derefter mere end et år, uden at Kommissionen handlede, fra den 2. juli 1998 — hvor Kommissionen fra de spanske myndigheder modtog sagsøgerens skrivelse af 6. marts 1998, der indeholdt nærmere oplysninger om, hvorledes projektet skred frem, og hvori det var anført, at det blandede selskabs fartøjer havde forladt angolansk farvand i løbet af de fire første måneder af 1995, samt dokumenter, hvoraf det fremgik, at Fællesskabets rederes overdragelse af deres andele i det blandede selskab til den angolanske selskabsdeltager havde fundet sted den 3. februar 1995 — til den 26. juli 1999, hvor Kommissionen meddelte de spanske myndigheder og sagsøgeren, at den havde besluttet at indlede en procedure for nedsættelse af støtten.

105 Imidlertid bemærkes, at selv om det bevises, at princippet om, at der skal handles inden for en rimelig frist, er tilsidesat, berettiger dette dog ikke til, at den anfægtede beslutning uden videre annulleres (jf. Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94 — T-307/94, T-313/94 — T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 931, præmis 122, og af 30.5.2002, sag T-197/00, Onidi mod Kommissionen, Sml. Pers. I-A, s. 69, og II, s. 325, præmis 96).

106 Sagsøgeren har anført, at vedtagelsen af den anfægtede beslutning efter så lange perioder, hvor Kommissionen ikke har handlet, er udtryk for en tilsidesættelse af sagsøgerens berettigede forventning.

107 Hertil bemærkes imidlertid, at det fremgår af fast retspraksis, at en virksomhed, der har gjort sig skyldig i en åbenbar overtrædelse af gældende regler, ikke kan påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning (jf. Domstolens dom af 12.12.1985, sag 67/84, Sideradria mod Kommissionen, Sml. s. 3983, præmis 21, samt Rettens dom i sagen Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 76, og dom af 29.9.1999, sag T-126/97, Sonasa mod Kommissionen, Sml. II, s. 2793, præmis 34). Når en støttemodtager ikke overholder en væsentlig betingelse for ydelsen af støtten, kan den pågældende ikke påberåbe sig princippet om beskyttelse af den berettigede forventning med henblik på at afskære Kommissionen fra at nedsætte den støtte, der var bevilget (jf. i denne retning Rettens dom af 15.9.1998, sag T-142/97, Branco mod Kommissionen, Sml. II, s. 3567, præmis 97 og 105-107).

108 For så vidt angår den foreliggende sag findes det bevist, at sagsøgeren i første omgang skjulte for Kommissionen, at fartøjet Pondal var forlist, og i næste omgang den korrekte dato for forliset, selv om den forpligtelse til oplysning og loyalitet, der påhviler støtteansøgere og -modtagere, er en integrerende del af den støtteordning, der er indført på fiskeriområdet, og er væsentlig med henblik på, at ordningen kan fungere korrekt. Endvidere har sagsøgeren ikke overholdt den betingelse, som er væsentlig, for ydelse af støtten, og hvorefter der skulle drives fiskeri i angolansk farvand i tre år, idet det blandede selskabs øvrige to fartøjer forlod angolansk farvand efter blot 21 måneders fiskeri.

109 Det bør tilføjes, at Kommissionen ikke på noget tidspunkt har givet sagsøgeren — hvilket sagsøgeren i øvrigt heller ikke hævder — en konkret garanti for, at Kommissionen ville undlade at nedsætte støtten i den foreliggende sag. Tværtimod fremgik det allerede klart af Kommissionens skrivelse af 26. juli 1999, at Kommissionen påtænkte at foretage en nedsættelse af støtten. I den henseende

adskiller den foreliggende sag sig grundlæggende fra den sag, der lå til grund for dommen i sagen RSV mod Kommissionen, som sagsøgeren har påberåbt sig (nævnt ovenfor i præmis 97), og hvori Domstolen anerkendte, at støttemodtageren havde en berettiget forventning i relation til en ulovlig statsstøtte som følge af, at sagen mellem Kommissionen og den berørte medlemsstat havde varet urimeligt længe.

110 Sagsøgeren kan herefter ikke med føje gøre gældende, at forløbet af et angiveligt langt tidsrum mellem to handlinger fra Kommissionens side har medført en tilsidesættelse af sagsøgerens berettigede forventning om, at den støtte, der var ydet sagsøgeren, var definitivt erhvervet.

111 Sagsøgeren kan heller ikke med føje gøre gældende, at der er tale om en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet. Det bemærkes således, at det fremgår af retspraksis, at der skal ske en iagttagelse af tvingende retssikkerhedshensyn, der har til formål at beskytte borgerne, men at der samtidig skal ske en afvejning mellem henholdsvis disse hensyn og tvingende hensyn til legalitetsprincippet, der har til formål at beskytte og fremme offentlige interesser, når opretholdelse af retsstridige forhold vil kunne være udtryk for en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet (jf. navnlig Domstolens dom af 22.3.1961, forenede sager 42/59 og 49/59, Snupat mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 247, org.ref.: Rec. s. 101, nærmere bestemt på s. 159-161, og af 12.7.1962, sag 14/61, Hoogovens mod Den Høje Myndighed, Sml. 1954-1964, s. 327, org.ref.: Rec. s. 485, nærmere bestemt på s. 516-523, samt dommen i sagen Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 76). Selv om det må antages, at det kan være udtryk for en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, at Kommissionen i lang tid forholder sig passiv over for en virksomhed, kan der i det foreliggende tilfælde kun tillægges dette kriterium baseret på det pågældende tidsrums længde relativ vægt (jf. dommen i sagen Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 119).

112 Da det i den foreliggende sag er bevist, at der har været tale om grove uregelmæssigheder i relation til de gældende bestemmelser og til de forpligtelser til oplysning og loyalitet, der påhviler sagsøgeren i dennes egenskab af modtager af en finansiel fællesskabsstøtte, må retssikkerhedsprincippet — såfremt det antages, at dette er blevet påvirket som følge af de lange perioder, hvor Kommissionen har forholdt sig passiv — under alle omstændigheder vige for de tvingende hensyn til beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser.

113 Det bør endvidere understreges, at ud over, at en fuldstændig opretholdelse af støtten på trods af sådanne uregelmæssigheder ville tilskynde til svig, kunne den stride mod princippet om ligebehandling af støttemodtagere på fiskeriområdet (jf. dommen i sagen Industrias Pesqueras Campos m.fl. mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 97, præmis 120), idet det ville indebære, at sagsøgeren ville blive behandlet på samme måde som støttemodtagere, der omhyggeligt har overholdt deres forpligtelser, mens sagsøgeren i modsætning til dem ikke har handlet på den måde.

114 Anbringendet om tilsidesættelse af princippet om påpasselighed og om god forvaltningsskik må herefter forkastes.

Anbringendet om tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

115 Med dette anbringende har sagsøgeren gjort gældende, at for så vidt som den anfægtede beslutning nedsætter den del af støtten, der vedrører fartøjerne Periloja og Sonia Rosal, må beslutningen annulleres, idet den udgør en foranstaltning, der ikke står i rimeligt forhold til den påtalte uregelmæssighed. Sagsøgeren har fremført fem omstændigheder til støtte for sit synspunkt.

116 Sagsøgeren har for det første gjort gældende, at Kommissionen ikke har taget hensyn til, at når fartøjerne Periloja og Sonia Rosal forlod Angola, da de blev slettet af det angolanske register i 1995 og overført til et andet blandet selskab, som sagsøgeren var indehaver af, skete det på grund af det dårlige forhold til den angolanske selskabsdeltager og var begrundet i, at det sagsøgende selskab ønskede at sikre, at det kunne fortsætte sine aktiviteter, at fartøjerne forblev rentable, og at Fællesskabets marked i første række blev forsynet. Efter at fartøjerne var blevet købt af rederen i Fællesskabet og slettet af det angolanske register, var de oplagt i næsten to år i Nigeria, hvor de blev repareret, og derefter lykkedes det rederen at få dem registreret i Cameroun og opnå de fornødne

fiskerilicenser, således at de herefter drev fiskeri i camerounsk farvand for et blandet selskab, som Kommissionen havde godkendt. Det sagsøgende selskab foretrak at afvente de lokale myndigheders accept, inden det anmodede om tilladelse til at ændre tredjelandet. Da dette var sket, indgav sagsøgeren sin anmodning og foreslog heri Kommissionen, at sagsøgeren fremsendte en periodisk rapport med omtale af de pågældende fartøjers aktiviteter i Cameroun efter udløbet af tidsrummet for Fællesskabets intervention, nemlig med henblik på at forklare den tidligere, midlertidige suspension af deres aktiviteter. Kommissionen svarede imidlertid ikke på denne anmodning.

117 Sagsøgeren har for det andet gjort gældende, at den omstændighed, at nedsættelsen er beregnet pro rata temporis i den foreliggende sag, også er i strid med proportionalitetsprincippet. Kommissionen nedsatte således støtten vedrørende de to berørte fartøjer til, hvad der svarer til præmien for den endelige overførelse til et tredjeland, selv om det strukturelle formål for det blandede selskab, dvs. at de to fartøjer fortsatte deres aktiviteter med henblik på i første række at forsyne Fællesskabets marked, hele tiden har været tilgodeset.

118 Sagsøgeren har for det tredje anført, at Kommissionen ikke har taget hensyn til de omstændigheder, der er nævnt ovenfor i præmis 116, og som imidlertid viser, at sagsøgeren ikke har handlet svigagtigt eller groft uagtsomt. Endvidere har Kommissionen ikke taget hensyn til sagsøgerens gode tro, idet sagsøgeren hele tiden har samarbejdet med Kommissionen ved at tilstille den alle de fornødne oplysninger og holde den underrettet om fartøjernes aktiviteter, også efter udløbet af tidsrummet for Fællesskabets intervention.

119 Sagsøgeren har for det fjerde rejst kritik af, at Kommissionen ikke har taget hensyn til den bistand, de spanske myndigheder har ydet i forbindelse med sagsøgerens anmodning om at måtte ændre tredjelandet.

120 Sagsøgeren har for det femte anført, at den anfægtede beslutning, hvorefter sagsøgeren skal tilbagebetale en stor del af den støtte, der var ydet sagsøgeren

næsten ti år tidligere, har betydelige negative virkninger for sagsøgerens situation, selv om den eneste kritik, der kan rejses af sagsøgeren, vedrører den manglende overholdelse af en rent administrativ formalitet, nemlig kravet om, at der skal indhentes en forudgående tilladelse fra Kommissionen til at ændre tredjeland.

121 Indledningsvis bemærkes, at dette anbringende udelukkende vedrører den anfægtede beslutning, for så vidt som denne medfører en nedsættelse af den støtte, der er ydet for fartøjerne Periloja og Sonia Rosal. Anbringendet omhandler ikke Kommissionens beslutning, for så vidt som den vedrører ophævelsen af den støtte, der var ydet for fartøjet Pondal.

122 Efter denne præcisering skal det bemærkes, at proportionalitetsprincippet, som er fastslået i artikel 5, stk. 3, EF, ifølge fast retspraksis kræver, at fællesskabsinstitutionernes retsakter ikke går ud over, hvad der er egnet til og nødvendigt for at opfylde det tilsigtede mål (jf. bl.a. Domstolens dom af 17.5.1984, sag 15/83, Denkavit Nederland, Sml. s. 2171, præmis 25, og Rettens dom af 19.6.1997, sag T-260/94, Air Inter mod Kommissionen, Sml. II, s. 997, præmis 144).

123 Det skal tilføjes, at fællesskabsinstitutionerne har et vidt skøn, når der er tale om en vurdering af komplekse økonomiske forhold, hvilket er tilfældet på området for fiskeripolitikken (jf. Domstolens dom af 5.10.1999, sag C-179/95, Spanien mod Rådet, Sml. I, s. 6475, præmis 29, og af 25.10.2001, sag C-120/99, Italien mod Rådet, Sml. I, s. 7997, præmis 44). Ved kontrollen med, hvorvidt en sådan beføjelse udøves retmæssigt, skal Retten begrænse sig til at undersøge, om udøvelsen er åbenbart urigtig eller behæftet med magtfordrejning, eller om institutionen åbenbart har overskredet grænserne for sit skøn (jf. i denne retning Domstolens dom af 29.2.1996, forenede sager C-296/93 og C-307/93, Frankrig og Irland mod Kommissionen, Sml. I, s. 795, præmis 31).

124 I det foreliggende tilfælde skal det understreges, at Kommissionen i henhold til artikel 44, stk. 1, første led, i forordning nr. 4028/86 kan beslutte, at støtten nedsættes, »hvis projektet ikke gennemføres som planlagt«. I den foreliggende sag er forholdet det, at uden at Kommissionen på forhånd havde meddelt tilladelse hertil, forlod de to fartøjer inden udløbet af den treårsperiode, hvor det blandede selskab skal drive virksomhed, definitivt angolansk farvand, hvor de i henhold til støttebeslutningen skulle drive fiskeri. Projektet er således ikke blevet gennemført som planlagt. Kommissionen kunne derfor med rette nedsætte støtten vedrørende disse to fartøjer.

125 Det skal endvidere understreges, at Kommissionen har taget hensyn til, at den støtte, der blev ydet sagsøgeren, navnlig vedrørende fartøjerne Periloja og Sonia Rosal, bestod af to beløb, nemlig »dels et beløb svarende til præmien for den definitive overførelse til et tredjeland, dels et beløb, der er beregnet på grundlag af den periode, hvor de berørte fartøjer har drevet fiskeri i angolansk farvand, set i forhold til den i ordningen fastsatte periode på 36 måneder, beregnet pr. fulde måned og med fradrag af det beløb, der svarer til præmien for den definitive overførelse« (11. betragtning til den anfægtede beslutning). Kommissionen har, hvilket sagsøgeren ikke har benægtet, udelukkende gennemført nedsættelsen med hensyn til den del af støtten, der var forbundet med den periode, hvor fartøjerne drev fiskeri i angolansk farvand, mens det beløb, der er ydet på grund af den definitive overførelse af de pågældende fartøjer til et tredjeland, ikke er blevet nedsat.

126 Sagsøgeren har ikke bestridt de oplysninger i den anfægtede beslutning (13. betragtning), hvorefter de pågældende to fartøjer kun har drevet fiskeri i angolansk farvand i 21 måneder. Det fremgår endvidere af den nævnte betragtning til den anfægtede beslutning, at i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, er støtten vedrørende disse to fartøjer ikke blevet nedsat til et beløb svarende til præmien for den endelig overførelse, men er med hensyn til den del, der vedrører den periode, hvor fartøjerne drev fiskeri, blevet nedsat med 15/36 (2 × 57 260 EUR), dvs. i forhold til varigheden af den periode, hvor fartøjerne ikke

drev fiskeri i angolansk farvand, set i forhold til den i ordningen fastsatte periode på 36 måneder. Denne nedsættelse pro rata temporis findes således at være fuldt ud rimelig i forhold til den fastslåede tilsidesættelse.

127 Selv om det, som hævdet af sagsøgeren antages, at de pågældende to fartøjer fortsat i første række har forsynet Fællesskabets marked, efter at de forlod angolansk farvand i 1995 — hvilket må formodes at være tvivlsomt, eftersom fartøjerne ifølge sagsøgerens oplysninger var oplagt i næsten to år i Nigeria, idet de var under reparation — står det dog fast, således som det er understreget ovenfor i præmis 85-87, at betingelsen om, at der skal drives fiskeri i farvandene i det tredjeland, der er omhandlet i støttebeslutningen, konkret angolansk farvand, er af afgørende betydning for forvaltningen af Fællesskabets fiskeripolitik og forholdet til tredjelande. Manglende overholdelse af denne betingelse udgør derfor en tilsidesættelse af en væsentlig betingelse for ydelsen af støtten og begrunder følgelig den nedsættelse pro rata temporis, der er truffet bestemmelse om i den foreliggende sag.

128 Hertil kommer, at sagsøgeren, som Kommissionen har understreget i sine indlæg, har tilsidesat sin forpligtelse til oplysning og loyalitet. I den anden periodiske rapport, der er dateret den 19. juni 1995, og som omfatter den periode for det blandede selskabs aktiviteter, der lå mellem den 20. maj 1994 og den 20. maj 1995, har sagsøgeren ganske vist på tro og love erklæret, at oplysningerne i rapporten var korrekte, men ikke på nogen måde nævnt, at de pågældende to fartøjer var ophørt med at drive fiskeri i angolansk farvand, at de var slettet af det angolanske register, og at sagsøgeren havde solgt sine andele i det blandede selskab, hvilket alt sammen skete i den pågældende periode. Først den 31. januar 1997, dvs. næsten to år efter at de omtvistede faktiske omstændigheder havde fundet sted, omtalte sagsøgeren for første gang over for de spanske myndigheder de problemer i relation til driften af det blandede selskab, der var forbundet med de krav, som den angolanske selskabsdeltager stillede, og at de to fartøjer var blevet overført til et blandet selskab med hjemsted i Cameroun, og anmodede om at måtte ændre tredjeland og tilladelse til at indgive den tredje periodiske rapport under hensyntagen til den ændrede virksomhed for de to fartøjer. Først i den tredje periodiske rapport, som blev tilstillet Kommissionen i september 1997,

anførte sagsøgeren udtrykkeligt, at de sidste landinger af fisk fra Angola gik tilbage til marts 1995, at Fællesskabets selskabsdeltagere som følge af problemerne i forbindelse med den angolanske selskabsdeltagers adfærd havde besluttet at sælge deres andele i det blandede selskab til den angolanske selskabsdeltager og at købe de fartøjer, projektet vedrørte, og at sagsøgeren efter at have købt fartøjerne overførte dem til en havn i Nigeria, hvor de blev repareret indtil 1996.

129 Det må således fastslås, at sagsøgeren i næsten to år skjulte for Kommissionen, at en væsentlig betingelse for ydelse af støtten ikke var overholdt.

130 Det fremgår af ovennævnte præmisser (præmis 124-129), at i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, skyldes den uregelmæssighed, sagsøgeren har begået i relation til fartøjerne Periloja og Sonia Rosal, ikke udelukkende, at sagsøgeren ikke har overholdt en administrativ formalitet, hvorefter Kommissionen skal meddele forudgående tilladelse til en ændring af tredjelandet. En væsentlig betingelse for ydelse af støtten, nemlig at de to berørte fartøjer skal have udnyttet de angolanske fiskeressourcer i tre år, er ikke blevet overholdt. Endvidere har sagsøgeren i næsten to år holdt skjult, at de to fartøjer havde forladt angolansk farvand. Sådanne omstændigheder udgør grove tilsidesættelser af væsentlige forpligtelser med hensyn til funktionen for ordningen med finansiel fællesskabsstøtte på fiskeriområdet. Sagsøgerens argumenter, hvorefter der var tale om særlige omstændigheder, som førte til, at fartøjerne blev overført til et andet tredjeland, vedrørende sin egen gode tro i sagen og den positive udtalelse, de spanske myndigheder på det pågældende tidspunkt afgav med hensyn til ændringen af tredjeland, kan ikke ændre noget ved grovheden af de fastslåede tilsidesættelser i relation til fartøjerne Periloja og Sonia Rosal.

131 Det fremgår af behandlingen af dette anbringende, at sagsøgeren ikke har bevist, at den nedsættelse, Kommissionen i den foreliggende sag har truffet bestemmelse om med hensyn til støtten vedrørende Periloja og Sonia Rosal, ikke står i et rimeligt forhold til de påtalte tilsidesættelser og formålet med den omhandlede ordning.

132 Det er desuden vigtigt at bemærke, at for så vidt angår finansiel fællesskabsstøtte kan Kommissionen, når der er tale om tilsidesættelse af en forpligtelse, hvis overholdelse er af afgørende betydning — som i den foreliggende sag det blandede selskabs forpligtelse til i den fastsatte periode at drive fiskeri i angolansk farvand og til loyalt at oplyse Kommissionen om forholdene og aktiviteterne for de fartøjer, selskabet omfatter — beslutte at ophæve støtten uden herved at tilsidesætte proportionalitetsprincippet (jf. i denne retning Domstolens dom af 12.10.1995, sag C-104/94, Cereol Italia, Sml. I, s. 2983, præmis 24). Fællesskabets retsinstanser har fastslået, at den afskrækkende virkning, der er nødvendig for at sikre en hensigtsmæssig forvaltning af den berørte strukturfonds midler, kun kan opnås, såfremt der er mulighed for at sanktionere en uregelmæssighed ved en fuldstændig ophævelse af støtten og ikke blot en nedsættelse med det beløb, som uregelmæssigheden vedrører (dommen af 24.1.2002 i sagen Conserve Italia mod Kommissionen, nævnt ovenfor i præmis 52, præmis 101).

133 Det følger heraf, at den påståede tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet ikke er godtgjort, og at det andet anbringende derfor må forkastes.

134 Kommissionen vil herefter være at frifinde.

Sagens omkostninger

135 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, og da Kommissionen har nedlagt en sådan påstand, bør sagsøgeren betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Tredje Afdeling)

1) **Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber frifindes.**

2) **Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.**

Lenaerts Azizi Jaeger

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. marts 2003.

H. Jung K. Lenaerts

Justitssekretær Afdelingsformand